

VERSLAG ALS BEDOELD IN ARTIKEL 11, TWEEDE LID, VAN HET BESLUIT NEVENVESTIGINGS- EN NEVENZITTINGSPLAATSSEN

Bij koninklijk besluit van 17 juni 2004 (Stb. 2004, 288) is het Besluit nevenvestigings- en nevenzittingsplaatsen (Bnn) aangevuld met de mogelijkheid voor de Raad voor de rechtspraak (de Raad) om op verzoek van een gerechtsbestuur een of meer nevenzittingsplaatsen buiten het rechtsgebied aan te wijzen voor de behandeling van een zaak of categorieën van zaken met het oog op een snellere behandeling van die zaken. Deze mogelijkheid is neergelegd in de artikelen 7 (gerechtshoven), 8 (rechtbanken) en 9 (rechter-commissaris in strafzaken) van het besluit. Het wijzigingsbesluit is met ingang van 1 juli 2004 in werking getreden. De volledige, met ingang van 1 september 2004 geldende tekst van het besluit is, met vernumming van een aantal artikelen, geplaatst in staatsblad 2004, 388.

Ingevolge artikel 11, tweede lid, van het Bnn doet de Raad jaarlijks verslag van het resultaat en de wijze waarop de artikelen 7 tot en met 9 zijn uitgevoerd door de Raad en de gerechten. Hiermee wordt beoogd inzicht te verkrijgen onder meer in de mate waarin en de wijze waarop de Raad gebruik maakt van de mogelijkheid nevenzittingsplaatsen aan te wijzen en de mate waarin en de wijze waarop de gerechten gebruik maken van de mogelijkheid tijdelijk zaken te behandelen in een nevenzittingsplaats buiten het rechtsgebied. Het verslag moet een beeld geven van de werking en de effecten van de regeling in de praktijk en van de doelmatigheid van de regeling.

De Raad besteedt daarbij aandacht aan de volgende, in het tweede lid van artikel 11 opgesomde, zaken.

A. De in het jaar 2005 gegeven aanwijzingen

1. Gegeven aanwijzingen en de redenen daarvoor enzovoort (onderdeel a.)

In het jaar 2005 heeft de Raad drie aanwijzingsbesluiten genomen:

a. Het Aanwijzingsbesluit nevenzittingsplaats sociale zekerheidszaken rechtbank 's-Hertogenbosch van 16 februari 2005

De rechtbank 's-Hertogenbosch beschikt over onvoldoende zittingscapaciteit voor de behandeling van sociale zekerheidszaken. De werkvoorraad heeft de totale instroom van één jaar overschreden. De rechtbank Maastricht is de dichtstbijzijnde rechtbank die in staat is om de behandeling van een deel van deze zaken over te nemen. Op verzoek van het bestuur van de rechtbank 's-Hertogenbosch is Maastricht daarom aangewezen als nevenzittingsplaats van de rechtbank 's-Hertogenbosch. Dit biedt het bestuur van de rechtbank 's-Hertogenbosch de mogelijkheid om bij reglement te bepalen dat sociale zekerheidszaken kunnen worden behandeld in Maastricht.

Er is sprake van een tijdelijk gebrek aan zittingscapaciteit.

b. Het Aanwijzingsbesluit nevenzittingsplaatsen strafzaken rechtbank 's-Gravenhage van 25 maart 2005

De rechtbank 's-Gravenhage beschikte over onvoldoende zittingscapaciteit voor de behandeling van strafzaken. Het Haagse parket heeft al enige jaren meer zaken in voorraad dan de rechtbank kon verwerken. De rechtbank Haarlem heeft daarentegen voldoende capaciteit om naast de eigen strafzaken extra strafzaken te behandelen. Op verzoek van het bestuur van de rechtbank 's-Gravenhage zijn Haarlem en Haarlemmermeer (in verband met de nevenvestiging van de rechtbank Haarlem op Schiphol) daarom aangewezen als nevenzittingsplaatsen van de rechtbank 's-Gravenhage. Dit biedt het bestuur van deze rechtbank de mogelijkheid om strafzaken aldaar te doen behandelen.

Het gebrek aan zittingscapaciteit was tijdelijk van aard. Het parket wenste bovenop de afgesproken 325 MK-zittingen voor 2005 nog 50 MK-zittingen te houden; dit om de ontstane voorraad MK-zaken weg te werken. De rechtbank 's-Gravenhage kon daarvoor destijds de capaciteit niet leveren. Met ingang van 2006 (eigenlijk: november 2005, zie onder punt 5. van dit verslag) kan de rechtbank 's-Gravenhage de door het parket gevraagde capaciteit wel leveren.

c. Het Aanwijzingsbesluit nevenzittingsplaats strafzaken gerechtshof Arnhem van 14 juli 2005

Het gerechtshof Arnhem beschikt, mede doordat de behandeling van appellaten tegen vonnissen in strafzaken van de rechtbank Utrecht in Arnhem plaatsvindt, over onvoldoende zittingscapaciteit om aldaar aanhangige en nog aanhangig te maken strafzaken binnen redelijke termijn te kunnen verwerken. Voor het gerechtshof

Leeuwarden daarentegen geldt dat het voldoende capaciteit heeft om naast de eigen zaken extra strafzaken te behandelen. Een belangrijk voordeel voor het gerechtshof Leeuwarden is daarbij dat de overgang van deze zaken en de daarmee gepaard gaande uitbreiding van de bezetting de huidige kwetsbaarheid bij uitval door ziekte en pieken in de werklast vermindert. Op verzoek van het bestuur van het gerechtshof Arnhem is daarom Leeuwarden aangewezen als nevenzittingsplaats van het gerechtshof Arnhem voor de behandeling van de appellaten tegen vonnissen in strafzaken van de rechtbank Zwolle-Lelystad.

Geldingsduur

De hiervoor onder 1a genoemde aanwijzing geldt voor de duur van drie jaar, te rekenen vanaf de inwerkingtreding van het besluit (in werking getreden met ingang van 18 februari 2005).

De onder 1b genoemde aanwijzing geldt voor de duur van drie jaar, te rekenen vanaf de inwerkingtreding van het besluit (in werking getreden met ingang van 27 maart 2005).

De onder 1c genoemde aanwijzing geldt voor de duur van drie jaar, te rekenen vanaf de inwerkingtreding van het besluit (in werking getreden met ingang van 1 augustus 2005).

2. De mate waarin bij de aanwijzing van een of meer nevenzittingsplaatsen niet is gekozen voor een aangrenzend arrondissement of ressort en de redenen daarvoor (onderdeel b.)

Ad 1a:

De rechtbanken in de aangrenzende arrondissementen (Breda en Roermond) beschikken niet over capaciteit om extra sociale zekerheidszaken te behandelen. Integendeel, deze rechtbanken hebben juist aan de rechtbank 's-Hertogenbosch gevraagd of die rechtbank capaciteit over heeft voor het afhandelen van bestuurszaken.

Ad 1b:

Het arrondissement 's-Gravenhage grenst aan het arrondissement Haarlem. De zaken zijn door Haarlem voornamelijk op Schiphol behandeld.

Ad 1c:

Het ressort Arnhem grenst aan het ressort Leeuwarden.

3. Resultaten van het overleg met het College van procureurs-generaal als bedoeld in artikelen 7 en 8 (onderdeel c.)

Ad 1a:

De aanwijzing heeft betrekking op sociale zekerheidszaken en niet op strafzaken.

Ad 1b:

Het College van procureurs-generaal heeft ingestemd met de aanwijzing.

Ad 1c:

Het College van procureurs-generaal heeft ingestemd met de aanwijzing.

4. Aantal en de categorieën van zaken die daadwerkelijk in een nevenzittingsplaats buiten het ressort onderscheidenlijk buiten het arrondissement zijn behandeld (onderdeel d.)

In de nevenzittingsplaatsen zijn in 2005 de volgende zaken behandeld:

Ad 1a:

Er zijn 246 zaken in het kader van verschillende sociale zekerheidswetten aan de rechtbank Maastricht overgedragen.

Ad 1b:

In Haarlem en Haarlemmermeer zijn in 2005 in totaal 298 zaken behandeld. Niet alle zaken zijn afgedaan. De zaken zijn onderverdeeld als volgt:

Meervoudige strafkamer	183
TBS raadkamer (verlenging)	55
Politierechter	60.

Ad 1c:

Met ingang van 1 augustus 2005 behandelt het gerechtshof Leeuwarden strafzaken in hoger beroep die afkomstig zijn uit het Overijsselse deel van het arrondissement Zwolle-Lelystad en met ingang van 1 november 2005 eveneens strafzaken in hoger beroep die afkomstig zijn uit het Flevolandse deel van dat arrondissement.

In verband met een voorbereidingstijd van omstreeks zes maanden (uitwerken vonnis rechtbank, appointeren en betekenen appeldagvaarding) zijn de eerste appels van de rechtbank Zwolle-Lelystad vanaf begin 2006 behandeld.

In 2005 zijn 34 klachtzaken ex artikel 12 van het Wetboek van Strafvordering ingeboekt. Afhandeling gebeurt in 2006.

In 2005 zijn 77 raadkamerzaken ontvangen en ook afgehandeld.

5. De effecten van de behandeling in een nevenzittingsplaats buiten het ressort onderscheidenlijk buiten het arrondissement op de werkvoorraden, de doelmatige inzet van de zittingscapaciteit en de positie van de justitiabelen (onderdeel e.)

Ad 1a:

De werkvoorraad is met 246 zaken afgenomen en met de aanwezige zittingscapaciteit zijn de productieafspraken ten aanzien van de sociale zekerheidszaken ruim gehaald.

De justitiabelen hebben langer en verder moeten reizen, doch het heeft de termijn van afdoening van hun zaken verkort.

Ad 1b:

Het parket heeft meegedeeld dat de voorraad MK-zaken is weggewerkt. Vanaf november 2005 kon de rechtbank 's-Gravenhage de MK-zaken weer zelf afhandelen.

Naar de effecten van de behandeling in Haarlem en Haarlemmermeer op de positie van de justitiabelen is geen onderzoek gedaan, maar Schiphol en Haarlem zijn vanaf het arrondissement 's-Gravenhage goed bereikbaar met het openbaar vervoer.

Ad 1c:

De instroom van de 77 raadkamerzaken bij het gerechtshof Leeuwarden is afgehandeld.

De overheveling van de appelzaken van Arnhem naar Leeuwarden heeft geen nadelige invloed op de positie van verreweg de meeste justitiabelen uit het arrondissement Zwolle-Lelystad. Voor veel justitiabelen is Leeuwarden minstens even goed bereikbaar via het openbaar vervoer en de autosnelwegen als Arnhem.

6. Klachten in verband met het behandelen van zaken in een nevenzittingsplaats buiten het ressort of arrondissement en de wijze waarop deze zijn afgehandeld (onderdeel f.)

Ad 1a:

Er zijn geen klachten ontvangen.

Ad 1b:

Er zijn geen klachten ontvangen.

Ad 1c:

Er zijn geen klachten ontvangen.

7. Eventuele knelpunten bij de uitvoering van artikelen 7 tot en met 10 (onderdeel g.)

Ad 1a:

Er zijn geen knelpunten geconstateerd.

Ad 1b:

Er zijn geen knelpunten geconstateerd.

Ad 1c:

Er zijn geen knelpunten geconstateerd.

8. De resultaten van het jaarlijkse overleg met het College van procureurs-generaal en met de Nederlandse Orde van Advocaten over de uitvoering van de artikelen 7 tot en met 9 in de praktijk

Het eerste lid van artikel 11 bepaalt dat de Raad jaarlijks overlegt met het College van procureurs-generaal en met de Nederlandse Orde van Advocaten (NOvA) over de uitvoering van de artikelen 7 tot en met 9 in de praktijk. Dit overleg heeft plaatsgevonden.

Van de zijde van de NovA zijn geen problemen gesignaleerd.

Uit het overleg met het College van procureurs-generaal is gebleken dat zich ten aanzien van de in 2005 gegeven aanwijzingen geen problemen hebben voorgedaan.

B. De in het jaar 2004 gegeven aanwijzingen

Zoals uit het verslag over het jaar 2004 blijkt, heeft de Raad in dat jaar drie aanwijzingsbesluiten genomen en wel:

a. Het Aanwijzingsbesluit nevenzittingsplaatsen megastrafzaken van 1 juli 2004.

b. Het Aanwijzingsbesluit nevenzittingsplaatsen strafzaken gerechtshof Amsterdam en rechtbank Haarlem van 13 september 2004.

c. Het Aanwijzingsbesluit nevenzittingsplaats sociale zekerheidszaken rechtbank Amsterdam van 4 november 2004.

Met betrekking tot de motivering, het resultaat en de wijze van uitvoering van deze aanwijzingsbesluiten wordt verwezen naar het jaarverslag van de Rechtspraak over het jaar 2004 (punt 8). Het volledige verslag over dat jaar als bedoeld in artikel 11, tweede lid, van het Bnn is gepubliceerd op www.rechtspraak.nl.

Over het resultaat en de wijze waarop gebruik is gemaakt van de mogelijkheid om zaken buiten het rechtsgebied te doen behandelen in het jaar 2005 is het volgende te melden.

Ad a:

In 2005 hebben in 24 verdeelde megazaken zittingen door een andere rechtbank plaatsgevonden. In 3 van deze megazaken vonden de zittingen ondanks verdeling aan een andere rechtbank plaats in de "eigen" rechtbank: in deze zaken was sprake van zodanig lokale gebondenheid dat de zaak in de eigen rechtbank diende te worden behandeld. De eigen rechtbank had in deze gevallen echter geen megazittingscapaciteit meer, zodat de zaken zijn verdeeld onder andere rechtbanken. Deze hebben vervolgens de zaak behandeld in het gebouw van de bevoegde rechtbank.

In totaal hebben dus in 21 megazaken zittingen plaatsgevonden in een nevenzittingsplaats. Van deze 21 megazaken zijn 14 zaken buiten het ressort behandeld.

Er is zeker effect op de werkvoorraden en de doelmatige inzet van de zittingscapaciteit. In totaal waren voor 2005 3.937,5 megazittingsuren beschikbaar, die zijn verdeeld over de gerechten. Het Openbaar Ministerie heeft deze uren niet kunnen vullen. Ongeveer 25% van deze capaciteit is niet benut. Met de 21 in een nevenzittingsplaats behandelde megazaken waren in totaal 1.039 zittingsuren gemoeid.

De effecten zijn het meest zichtbaar bij de rechtbanken Rotterdam en 's-Gravenhage. De meeste capaciteit was nodig bij de rechtbank Rotterdam. Dat komt voornamelijk door de aanwezigheid van het Landelijk Parket.

Rotterdam had 400 megazittingsuren beschikbaar. Naast het totale aantal uren dat Rotterdam heeft besteed (ongeveer 376,75) zijn in 2005 bijna 580 megazittingsuren aan oorspronkelijk Rotterdamse zaken besteed door andere rechtbanken (nevenzittingslocaties).

De rechtbank 's-Gravenhage had 401 megazittingsuren beschikbaar. Naast het totale aantal uren dat 's-Gravenhage heeft besteed (352) zijn in 2005 bijna 180 megazittingsuren aan oorspronkelijk Haagse Zaken besteed door andere rechtbanken (nevenzittingslocaties).

Er zijn ook zeker effecten op de positie van justitiabelen. Gedetineerde verdachten die “van rijkswege” worden vervoerd, hebben in het algemeen uiteraard geen vervoerprobleem. Wel kan het gebeuren dat verdachten die relatief ver van de behandelende rechtbank gehuisvest zijn, een voorovernachting in een politiecel meemaken. Het is niet bekend om hoeveel gevallen het gaat; die gegevens worden niet aan het Landelijk Coördinatiecentrum megazaken (LCM) opgegeven.

Voor niet-gedetineerde verdachten die hun eigen reistijd en die van hun raadslieden vergroot zien – en daarmee de kosten zien toenemen – kan het lastig zijn dat een zaak is verplaatst.

Er is één klacht van het Openbaar Ministerie binnengekomen over de verplaatsing van een Haagse zaak naar Almelo. Deze beslissing is opnieuw gezien en gehandhaafd.

Door een enkele rechtbank werden wat opmerkingen van advocaten genoemd, variërend van klachten omtrent de toegenomen reistijd tot opluchting dat de zaak in de andere rechtbank wél tijdig behandeld kon worden.

De eigen contacten van het LCM met de advocatuur leveren een zelfde beeld op.

Er zijn knelpunten, vooral in de logistieke sfeer. Dit varieert van een officier van justitie die zijn koffiepasje niet kan gebruiken, tot het invoeren van een in Word opgemaakte appelakte in het Compassysteem van de bevoegde rechtbank. Het LCM is op dit moment met een groep ervaringsdeskundigen van de rechtbanken en het Openbaar Ministerie bezig knelpunten te inventariseren en een praktisch protocol/checklist op te stellen. Ook de evaluatie van het LCM die in 2006 zal plaatsvinden, kan eventuele knelpunten aan het licht brengen.

Ad b:

Gerechtshof Amsterdam:

Verwezen wordt naar hetgeen in het verslag over het jaar 2004 is opgemerkt. Daar valt alleen aan toe te voegen dat na de in dat verslag genoemde vier klachten geen klachten met betrekking tot de behandeling van zaken in Arnhem of Leeuwarden meer zijn binnengekomen.

Arnhem:

In 2005 zijn de navolgende uit Amsterdam afkomstige zaken behandeld:
1326 strafzaken (inclusief fraude- en ontnemingszaken en instroom economische en jeugdkamer),
161 verzoeken ex artikel 12 Wetboek van Strafvordering,
14 vorderingen tot tenuitvoerlegging en
603 raadkamer-zaken.

In 2005 zijn twee klachten binnengekomen. Eén klacht was afkomstig van een advocaat uit Utrecht. De klacht had betrekking op de reisafstand Utrecht-Arnhem. Deze reisafstand is langer dan Utrecht-Amsterdam. De tweede klacht was afkomstig van een advocaat uit Amsterdam. De advocaat wilde het rechtsmiddel van cassatie om principiële redenen bij het gerechtshof Amsterdam in plaats van bij het gerechtshof Arnhem instellen.

In 2005 zijn geen knelpunten geconstateerd. De instroom en verwerking van zaken verliep ordentelijk. Door onder meer de advocatuur werd als positief gewaardeerd dat de behandeling van hoger beroepen op korte termijn kon plaatsvinden.

Leeuwarden:

In 2005 heeft het gerechtshof Leeuwarden heeft 536 van de 750 overgedragen meervoudige strafzaken afgedaan. De afdoening van de Amsterdamse appelzaken is niet van negatieve invloed geweest op het tempo waarmee appelzaken uit het eigen ressort zijn afgedaan. De afdoening van Amsterdamse appelzaken heeft met andere woorden niet tot voorraadvorming geleid of tot een niet doelmatige inzet van de zittingscapaciteit. Na de behandeling van de klachten die in 2004 zijn binnengekomen, is in 2005 niet meer gebleken van grote bezwaren tegen de behandeling van Amsterdamse appellaten in Leeuwarden.

Rechtbank Haarlem:

In de jaren 2003 en 2004 zijn tamelijk grote contingenten strafzaken (zaken van drugskoeriers) door de rechtbank Haarlem overgedragen aan de rechtbanken Alkmaar en Utrecht. In het jaar 2005 heeft de rechtbank Haarlem de zaken van de drugskoeriers zelfstandig afgehandeld.

Ad c:

Het gebrek aan zittingscapaciteit in de bestuurssector van de rechtbank Amsterdam is in die zin tijdelijk van aard dat in de komende jaren een situatie zal ontstaan dat de sector bestuursrecht een zodanige capaciteitsomvang heeft dat de instroom van zaken kan worden bijgehouden en binnen de landelijk afgesproken doorlooptijd zal worden afgedaan.

In 2005 zijn 292 sociale zekerheidszaken aan Arnhem overgedragen. Mede door de overdracht van zaken aan de rechtbank Arnhem is de werkvoorraad van de sector bestuursrecht gedaald van 6.143 zaken naar 5.642 zaken.

Er zijn noch bij de rechtbank Arnhem noch bij de rechtbank Amsterdam schriftelijk klachten binnengekomen in verband met de behandeling van zaken in Arnhem. Bij de rechtbank Arnhem heeft wel één advocatenkantoor uit Amsterdam telefonisch aangegeven dat de behandeling van één zaak van (cliënten van) het kantoor bezwaarlijk was vanuit het oogpunt van reistijd en reiskosten. Afgesproken is dat zo veel mogelijk geprobeerd zou worden zaken van dat kantoor (en uiteraard ook andere gemachtigden) te clusteren. Ook is een zaak van dat kantoor teruggestuurd ter behandeling in Amsterdam.

Den Haag, 18 april 2006,

De Raad voor de rechtspraak.